

عنوان مقاله:

جبران خسارت بزه‌دیده مدعی تجاوز جنسی پس از تبرئه متهم در حقوق ایران

محل انتشار:

مجله حقوقی دادگستری، دوره 84، شماره 110 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

محمود اسپانلو - قاضی دادگستری، دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی (واحد گرگان)، گرگان، ایران

کیومرث کلانتری - استاد گروه حقوق، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

خلاصه مقاله:

جبران خسارت ناشی از تجاوز جنسی، از حقوق اساسی بزه‌دیدگان در فرایند رسیدگی کیفری تلقی شده و دارای جلوه‌های مختلفی در قوانین می‌باشد که مهرالمثل و ارشالبکاره از جمله مهمترین جلوه‌های جبران خسارت به شمار می‌رود. بررسی رویه قضایی نشان می‌دهد که ادعای تجاوز جنسی از سوی زنان، به‌لحاظ سختگیری در اثبات، اغلب منجر به تبرئه متهمان می‌گردد. بنابراین در پژوهش حاضر با استفاده از روش توصیف‌تحلیلی، امکان مطالبه خسارت بزه‌دیده مدعی تجاوز جنسی، پس از تبرئه متهم در قانون مجازات اسلامی و رویه قضایی، در رابطه با جلوه‌های مختلف جبران خسارت مورد بررسی قرار گرفته است و با آوردن نمونه‌هایی از آرا قضایی، فروض مختلفی که دادگاهها در جبران خسارت ناشی از ادعای تجاوز جنسی داشته‌اند، واکاوی شده است که با بررسی قوانین و رویه قضایی مشخص گردید در رویه قضایی ایران، استحقاق بزه‌دیده به دریافت خسارت، لزوماً منوط به محکومیت متهم به تجاوز جنسی نیست؛ زیرا در موارد متعدد، دادگاهها با وجود براءت متهم، زن را مستحق مهرالمثل و ارشالبکاره دانسته‌اند و محاکم، بین رضایتی که در حد قتل مدنظر قانونگذار است با رضایتی که بزه‌دیده را مستحق جبران خسارت میداند، تمایز قائل شده‌اند. بنابراین این مقاله ضمن بیان مفهوم رضایت واقعی و ظاهری و شاخصه‌های آن از دیدگاه فقهی و حقوقی، موضوع دوگان‌بودن این مفاهیم را اثبات می‌کند که این امر موجب می‌گردد که نهنها تبرئه از اتهام تجاوز جنسی، به معنای محروم‌شدن بزه‌دیده از خسارت نباشد، بلکه در مواردی که عدم رضایت واقعی احراز شود، زن مستحق دریافت خسارت باشد.

کلمات کلیدی:

تجاوز جنسی، جبران خسارت، ارشالبکاره، مهرالمثل، خسارت معنوی، رضایت واقعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1198926>

